

Evaluatie en bekrachtiging van de studies in het secundair onderwijs

1. Algemene beginselen

a. De concipiëring van de evaluatiecriteria, zoals de eventuele organisatie van examens of proeven tijdens en/of op het einde van het schooljaar, vormt een aangelegenheid waarvoor niet de overheid doch wel de schoolbesturen van het onderwijs bevoegd zijn.

Eén uitzondering: in een aantal leerjaren en onderwijsvormen moet een geïntegreerde proef worden georganiseerd waaraan deelname, uit hoofde van de definitie van de regelmatige leerling, verplichtend wordt gesteld.

Deze leerjaren zijn:

- het tweede leerjaar van de derde graad van het technisch, het kunst- en het beroepssecundair onderwijs;
- het derde leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs, ingericht onder de vorm van een specialisatiejaar.

De bedoelde proef slaat alleszins op vakken van het specifiek gedeelte, maar eventueel ook op vakken van de basisvorming of van het complementair gedeelte indien die vakken ondersteunend zijn voor de geïntegreerde proef. De proef kan diverse vormen aannemen, b.v. een eindwerk.

Meer info: punt 10.1.1 <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#10-1>

b. In plaats van het systeem waarbij in elk structuuronderdeel bij het einde van het schooljaar een delibererende klassenraad wordt gehouden, bestaat de afwijkmogelijkheid om de delibererende klassenraad in de eerste, de tweede respectievelijk de derde graad uit te stellen tot het einde van het tweede leerjaar van het structuuronderdeel en de graad in kwestie. Het schoolbestuur beslist of de school gebruik maakt van deze afwijkmogelijkheid, die ertoe strekt rekening te houden met specifieke onderwijskundige of organisatorische argumenten. Over de afwijkende regeling wordt beslist vóór de start van het schooljaar en ze is van toepassing op alle leerlingen van een bepaald structuuronderdeel tijdens een bepaald schooljaar!

Meer info: punt 10.1.2 <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#10-1>

c. Eén der twee varianten waarover de klassenraad dient te delibereren is dat de leerling wordt aanzien als het leerjaar met succes te hebben afgerond.

De regelgeving geeft de volgende inhoudelijke opvulling aan de formule "een leerling beëindigt met vrucht":

1° het eerste en tweede leerjaar van de eerste graad, het eerste en tweede leerjaar van de tweede graad en het eerste leerjaar van de derde graad, indien hij in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt en aldus bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het volgend leerjaar;

2° het tweede leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs en een Se-n-Se van de derde graad van het technisch of het kunstsecundair onderwijs, indien hij in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt en aldus voldaan heeft voor het geheel van de vorming van het betreffend leerjaar;

3° het tweede leerjaar van de derde graad van het algemeen, het technisch of het kunstsecundair onderwijs, indien hij in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt en aldus voldaan heeft voor het geheel van de vorming van het betreffend leerjaar en bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het hoger onderwijs;

4° het derde leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs, al dan niet ingericht onder de vorm van een specialisatiejaar, indien hij in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt en aldus voldaan heeft voor het geheel van de vorming van het betreffend leerjaar en desgevallend bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het hoger onderwijs.

d. De beslissingen van de delibererende klassenraad voorzien twee alternatieven:

1° de leerling wordt beschouwd het leerjaar met vrucht te hebben beëindigd;

2° de leerling wordt - tegenovergesteld - beschouwd het leerjaar niet met vrucht te hebben voltooid.

Deze beslissingen worden in beginsel genomen uiterlijk op 30 juni van het betrokken schooljaar. Voor wat evenwel een Se-n-Se betreft worden deze beslissingen tijdens het betrokken schooljaar, naargelang van de start, de duur en het aanbod van de opleiding, genomen.

Dit vormt de algemene regel, er van uitgaande dat de klassenraad de leerling afdoende kent en weet wat hij waard is na hem gedurende een volledig schooljaar te hebben begeleid en geëvalueerd. M.a.w., de delibererende klassenraad moet in principe uiterlijk op desbetreffende datum over voldoende nuttige elementen beschikken om een eindbeslissing te kunnen treffen.

Niettemin kan die termijn voor uitzonderlijke én individuele gevallen worden verlengd tot "uiterlijk de eerste schooldag van het daaropvolgend schooljaar". Voor een Se-n-Se die loopt tot 31 januari, kan zo nodig het besluitvormingsproces worden verlengd tot uiterlijk 1 maart van het schooljaar in kwestie. De beslissingen van de delibererende klassenraad monden uit in de studiebekrachtiging. Hiervoor komen uitsluitend de regelmatige leerlingen van het schooljaar waarvoor ze zijn ingeschreven in aanmerking.

Aan vrije leerlingen kan slechts een attest van lesbijwoning worden toegekend.

e. Externe certificering heeft betrekking op bekwaamheidsproeven die opgelegd worden door instanties, extern aan de school, in het kader van reglementaire voorwaarden inzake beroepsuitoefening. Dit principe wordt binnen het secundair onderwijs toegepast op de studierichting vrachtwagenchauffeur, derde graad BSO. Om die opleiding met vrucht te kunnen beëindigen en het studiegetuigschrift te verwerven, is het vereist dat het bewijs wordt geleverd aan de school dat de leerling is geslaagd voor de proeven tot het behalen van het rijbewijs CE en de basiskwalificatie vakbekwaamheid groep C.

Het slagen voor die proeven betekent niet dat de leerling per definitie ook geslaagd is voor de opleiding in globo. Dit blijft de beslissingsbevoegdheid van de delibererende klassenraad.

Het niet-slagen voor die proeven geldt wél onmiddellijk als motivatie voor de (enige) beslissing van de delibererende klassenraad voor het niet-slagen voor de opleiding in globo.

f. De deliberaties kunnen niet eerder aanvangen dan de vijfde laatste lesdag van de maand juni (januari voor wat betreft de Se-n-Se en HBO verpleegkunde die eindigen op 31 januari). Van zodra een delibererende klassenraadsbeslissing is genomen, kan het resultaat ter kennis worden gebracht van de betrokken personen. Het schoolbestuur is bevoegd om te bepalen op welke datum en onder welke vorm de betrokken personen de klassenraadsbeslissing in ontvangst nemen.

g. Bij toekenning van een oriënteringsattest B of C moet de school t.a.v. de betrokken personen een aantal verplichtingen nakomen, zie punt 10.1.7

<http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#10-1>

h. Indien een leerling zijn studie aanvangt op basis van een beslissing van de toelatingsklassenraad, dan wordt de leerling geacht te beschikken over de meest gunstige officiële studiebekrachtiging van de niet effectief gevolgde secundaire leerjaren (in Vlaanderen) die globaal door deze beslissing worden gedekt.

i. Voor een evaluatiebeslissing van een beroepscommissie draagt het schoolbestuur niet alleen de verantwoordelijkheid, maar kent het schoolbestuur ook het studiebewijs toe dat aansluit bij die beslissing. Het model van een studiebewijs is hetzelfde indien het aansluit bij een beslissing van de delibererende klassenraad of indien het aansluit bij een beslissing van de beroepscommissie. Alleen uit het proces-verbaal zal blijken welke orgaan (klassenraad of beroepscommissie) de beslissing heeft genomen.

j. Een getuigschrift van een opleiding (voorheen: kwalificatiegetuigschrift), afgeleverd in opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs, kan gelijkgesteld worden aan het getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs.

2. Specifieke bekrachtigingsmodaliteiten

2.1. Afgeleverde studiebewijzen aan regelmatige leerlingen in de onderscheiden leerjaren

Zie punt 10.2.1 <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#10-2>

2.2. Het aspect "rechtsgeldigheid" en de modellen der studiebewijzen

2.2.1. De onderscheiden studiebewijzen die worden afgeleverd binnen het voltijds secundair onderwijs: zie punt 10.2.2.1 <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#10-2-2>

2.2.2. De invulling van studiebewijzen moet volledig in overeenstemming zijn met de gegevens vermeld op het proces-verbaal van de beslissingen van de delibererende klassenraad. Noch het gebruik van een datumstempel, noch verbeteringen, herschikkingen of schrappingen (tenzij andersluidende richtlijn) van teksten of tekstgedeelten, is toegelaten! Met uitzondering van de oriënteringsattesten waarop ze verplicht dient aangebracht, mogen de studiebewijzen de volgende informatie niet bevatten: het instellingsnummer, de administratieve groep, het stamnummer van de leerling.

2.2.3. De door de onderwijsinrichters afgeleverde studiebewijzen zijn van rechtswege geldend, wat betekent dat ze niet ter goedkeuring aan de overheid worden voorgelegd.

2.2.4. Elke materiële fout in de vorm van ten onrechte uitreiking van een studiebewijs waardoor de rechten van de leerling worden geschonden, moet door het schoolbestuur worden hersteld. Het initiatiefrecht tot herstel van die fout, dat te allen tijde kan worden uitgeoefend, ligt zowel bij het schoolbestuur als bij de leerling.

Elke materiële fout in de vorm van ten onrechte uitreiking van een studiebewijs waardoor aan de leerling meer rechten worden toegekend dan de rechten die voortvloeien uit de beslissing van de delibererende klassenraad, kan door het schoolbestuur worden hersteld uiterlijk dertig dagen na de uitreiking ervan. Een herstel is evenwel niet mogelijk indien de leerling kan aantonen dat binnen die dertig dagen rechtsgevolgen zijn ontstaan die bij intrekking van het studiebewijs schade zou veroorzaken in hoofde van die leerling.

2.3. Drukwerk der studiebewijzen

De scholen dienen zelf in te staan voor het drukwerk van de noodzakelijk geachte voorraad exemplaren van studiebewijzen.

2.4. Overhandiging van studiebewijzen aan de betrokken personen

Alle uitgereikte studiebewijzen, met uitzondering van de oriënteringsattesten, worden steeds onmiddellijk aan de betrokken personen overhandigd. Dit impliceert onder meer dat het niet toegelaten is om studiebewijzen in te houden tot op het ogenblik dat de betrokken personen hun eventuele financiële verplichtingen ten aanzien van de school hebben voldaan. De oriënteringsattesten worden in de school bewaard tot de leerling de school verlaat; alsdan worden ze onmiddellijk overgemaakt aan de betrokken personen of aan een andere school waar de leerling zich inschrijft en die er bij de eerste school om verzoekt.

2.5. Proces-verbaal van de beslissingen van de delibererende klassenraad

2.5.1. De beslissingen van de delibererende klassenraad dienen vastgelegd in een proces-verbaal. Elk proces-verbaal, waarop uitsluitend regelmatige leerlingen mogen voorkomen, wordt gedateerd op 30 juni en in één exemplaar opgemaakt. Desbetreffend proces-verbaal dat eind juni wordt opgemaakt, kan mogelijks worden aangevuld met één of twee processen-verbaal-addendum. Het betreft dan de leerlingen waarvoor een definitieve beslissing pas plaats grijpt in de periode NA 30 juni.

Zie punt 10.2.5.1 <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#10-2-5>

2.5.2. In volgende gevallen wordt op het einde van het jaar geen formele beslissing door de delibererende klassenraad genomen:

1° in het systeem dat, binnen een graad, de individuele leerling met tekorten in het eerste leerjaar toch overgaat naar het tweede leerjaar;

2° in het systeem dat, per structuuronderdeel, de delibererende klassenraad worden uitgesteld tot het einde van een graad;

3° in het systeem van verdubbeling van de gebruikelijke studieduur voor een zieke leerling;

4° in het systeem van verdubbeling van de gebruikelijke studieduur voor een opleiding Se-n-Se.

Voor die gevallen wordt op het proces-verbaal een vierde categorie vermeld, nl. "leerlingen waarvoor geen formele beslissing door de delibererende klassenraad wordt genomen", d.w.z. leerlingen waarover de klassenraad niet oordeelt dat ze geslaagd, geslaagd met clausulering of niet-geslaagd zijn en dat derhalve enkel wordt bekrachtigd met een attest van regelmatige lesbijwoning (model niet opgelegd).

Deze vierde categorie moet uitsluitend op het model van het proces-verbaal worden voorzien indien er zich dergelijke concrete gevallen voordoen!

In uitzonderlijke gevallen zal op het model van het proces-verbaal een vijfde categorie moeten worden vermeld, nl. voor leerlingen waaraan een attest van verworven bekwaamheden wordt uitgereikt. Ook deze categorie moet dus uitsluitend op het model van het proces-verbaal worden voorzien indien er zich dergelijke concrete gevallen voordoen!

Aandachtspunten: zie punt 10.2.5.2

<http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#10-2-5>

2.6. Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap voor het voltijds secundair onderwijs

Via het afleggen van proeven voor de examencommissie van de Vlaamse gemeenschap, kunnen volgende studiebewijzen van het voltijds secundair onderwijs worden verworven:

- het getuigschrift van de eerste graad van het secundair onderwijs

- het getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs
- het diploma van secundair onderwijs.

2.7. Vervanging van verloren of vernietigde studiebewijzen

In geval, naar verklaring, authentieke studiebewijzen werden verloren of vernietigd, dan dient de volgende procedure toegepast:

1° voor zover het gehomologeerde studiebewijzen betreft: een uittreksel uit het notulenboek dient aangevraagd bij AGODI, met vermelding van alle essentiële gegevens;

2° voor zover het studiebewijzen betreft uitgereikt door de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap: contact dient opgenomen met het secretariaat van voornoemde commissie;

3° voor zover het studiebewijzen betreft goedgekeurd door de overheid: de school zal een vervangend document opstellen naar het door AGODI voorgeschreven en aldaar te verkrijgen model. Vervolgens zal het samen met het destijds afgestempeld proces-verbaal van de eindbeslissingen ter goedkeuring aan het AGODI worden overgemaakt;

4° voor zover het door de scholen afgeleverde en van rechtswege geldende studiebewijzen betreft: de school zal een vervangend document opstellen naar het door AGODI voorgeschreven en aldaar te verkrijgen model. Voor het overige is ook dit document van rechtswege geldend.

In elk van die gevallen zal het nieuwe attest de datum van uitreiking van het authentiek studiebewijs vermelden.

Personen die in toepassing van de wetgeving betreffende de toekenning van namen en voornamen een wijziging van hun naam of voornaam hebben verkregen, kunnen bij de school waar ze hun authentiek studiebewijs hebben behaald of bij AGODI een verzoek indienen om dat studiebewijs te laten vervangen door een studiebewijs met hun nieuwe naam of voornaam.

2.8. Specifieke bepalingen inzake evaluatie en studiebekrachtiging in veiligheidsopleidingen

Zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#10-2-8>

Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#10>